

Ministeren for udviklingsbistand (Helle Degn):

Jeg vil bare sige til hr. Gade, at det er fremtidens dagsorden, vi diskuterer her, og jeg synes, det er så flot, at generalsekretæren også prøver at sætte den. Det vil den danske regering gerne bidrage til, og det er netop derfor, vi har gjort et stort arbejde for at få topmødet til København, og vi skal gøre, hvad vi kan for at sætte fremtidens dagsorden for organisationen.

På samme måde vil jeg kvittere for forslaget om, at vi med mere jævne mellemrum skulle tage en debat om vores internationale arbejde, herunder vores FN-arbejde. Det synes jeg er godt, og det varsler altså, at Danmark nu mentalt er ved at gå *internationalt*. Det tror jeg ville være godt for Folketinget, så kunne det også være, at vi kunne få erhvervslivet med og begynde at geare Danmark til at være andet end en lille nationalstat og gå ind i den internationale dialog og være med til at præge den mere aktivt. Det synes jeg er spændende, så det er bestemt tanker, vi må arbejde videre med.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 5 af Ritt Bjerregaard (S), Ahlmann-Ohlsen (KF), Hanne Severinsen (V), Peter Duetoft (CD), Jørgen Estrup (RV) og Ole M. Nielsen (KRF) (se foran)

vedtoges med 92 stemmer (S, KF, V, CD, RV og KRF) mod 9 (FP); 12 (SF) stemte hverken for eller imod.

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 6 af Gert Petersen (SF) (se foran).

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 7 af Annette Just (FP) (se foran).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 22:

Forslag til lov om ændring af lov om kommuners og amtskommuners deltagelse i erhvervsudviklingsaktiviteter og om ophævelse af lov om kommunal og amtskommunal støtte til forskerparker.

Af industriministeren (Trøjborg).
(Fremsat 13/10 93).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 5-6 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 17:

Forslag til lov om ændring af lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber m.v.

Af Rahbæk Møller (SF) m.fl.
(Fremsat 7/10 93).

6) Første behandling af lovforslag nr. L 18:

Forslag til lov om ændring af lov om kommuners og amtskommuners deltagelse i erhvervsudviklingsaktiviteter.

Af Rahbæk Møller (SF) m.fl.
(Fremsat 7/10 93).

Lovforslagene sattes til forhandling.

*Forhandling***Industriministeren (Trøjborg):**

Jeg vil gerne sige til lovforslag nr. L 17 og nr. L 18, som SF har fremsat, om kommunernes muligheder for at deltage i erhvervsaktiviteter, at begge forslag er interessante, dels fordi de vedrører beskæftigelsen, dels fordi de vedrører samarbejdet mellem den offentlige og den private sektor.

Det første forslag, nr. L 17, om ændring af lov nr. 384 om kommunernes og amtskommunernes samarbejde med aktieselskaber, går ud på, at kommunerne kan udskille rentable dele af beskæftigelsesprojekter i selskaber, som kommunerne deltager i, efter bestemmelsen i lovens § 3. Imidlertid mener jeg ikke, at der er noget i forslaget, som ikke allerede er indeholdt i bestemmelser i den gældende lov, som jo i forvejen er ret vidtgående.

Efter lovens § 1, stk. 1, kan kommuner og amtskommuner deltage finansielt og ledelsesmæssigt i selskaber, der med henblik på salg forarbejder og videreudvikler viden samt projekter og tjenesteydelser byggende på kommunal viden, som er oparbejdet i kommunen eller amtskommunen i forbindelse med løsning af kommunale og amtskommunale opgaver. Det, SF nu foreslår, kan efter min opfattelse allerede gennemføres efter den gældende lov.

[Industriministeren]

SF foreslår, at det alene skal være rentable dele af et beskæftigelsesprojekt, der skal kunne udskilles i et selskab. Jeg kan godt forstå intentionen bag dette, nemlig at det er vigtigt at undgå konkurrenceforvridning. Blot synes jeg ikke, at det er rimeligt at stille det krav specielt til sådanne projekter, da loven i øvrigt ikke indeholder noget krav om rentabilitet i forbindelse med de enkelte aktiviteter i de selskaber, kommunerne kan deltage i. Forslaget vil derfor være udtryk for en i øvrigt ikke særlig klar indskrænkning af kommunernes muligheder for at varetage opgaver i selskabsform.

I øvrigt skal jeg gøre opmærksom på, at begrebet beskæftigelsesprojekter bortfalder fra 1. januar 1994, hvor loven om kommunal beskæftigelsesindsats forventes at bortfalde. Herefter bliver der tale om, at kommunerne har mulighed for at igangsætte særligt tilrettelagte jobtræningsforløb efter loven om aktiv arbejdsmarkedspolitik. Disse særligt tilrettelagte jobtræningsforløb vil i form og indhold bl.a. kunne anvendes på samme måde som de nuværende beskæftigelsesprojekter.

Det kan være problematisk at udskille en del af et beskæftigelsesprojekt eller særligt tilrettelagt jobtræningsforløb, hvis den udskilte del fortsat skal betragtes som et beskæftigelsesprojekt eller et særligt tilrettelagt uddannelsesforløb. Det kan give problemer i forbindelse med reglerne om fortrængning og afsætning af produkter. Både de nuværende beskæftigelsesprojekter og de kommende særligt tilrettelagte jobtræningsforløb må kun omfatte arbejde, der ellers ikke ville blive udført som almindeligt lønnet arbejde. Desuden må produktion og afsætning af produkter kun ske, hvis produktionen er nødvendig for at forbedre beskæftigelsesmulighederne for de ledige og afsætningen er en naturlig følge af produktionen og sker på markedsvilkår.

Endelig må der ikke etableres projekter eller forløb, hvis de er eller viser sig at være konkurrenceforvridende.

Generelt er det i øvrigt problematisk, at et lovforslag som det foreliggende regulerer rammerne for drift af et beskæftigelsesprojekt. Hvis dele af et beskæftigelsesprojekt eller et særligt tilrettelagt uddannelsesforløb kan udskilles, bør det mest hensigtsmæssigt reguleres i forbindelse med lov om kommunal beskæftigelsesindsats og lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik.

Regeringen må på denne baggrund afvise forslaget.

Det andet forslag fra SF, nr. L 18, går ud på, at kommuner og amtskommuner kan starte produktion og afsætte produkter i forbindelse med oprettelse af lære- og praktikpladser for unge under uddannelse. Spørgsmålet er så, om det er en god praktisk løsning, at kommunerne får tilladelse til at oprette lære- og praktikpladser på denne måde, og om man på den måde skaber rigtige arbejdspladser, således som SF ønsker det.

Regeringen er enig i, at vi må se os om efter utraditionelle løsninger, og regeringen er også enig i, at det hensyn til det private erhvervsliv, der ligger til grund for den eksisterende afgrænsning af de kommunale opgaver på erhvervsområdet, af og til må vige. I øvrigt har forslagsstilleren søgt at tage højde for risikoen for konkurrenceforvridning ved at forudsætte, at de producerede varer skal afsættes til markedspriser.

Alligevel finder regeringen, at etablering af kommunal produktion med det angivne formål, nemlig at oprette lære- og praktikpladser for unge under uddannelse, ikke vil være mindre kunstig end den skolepraktik, som forslaget bemærkninger kritiserer. I øvrigt vil mangel på praktikpladser i høj grad blive afhjulpet, hvis blot de kommunale myndigheder, institutioner og virksomheder ville ansætte flere elever inden for de områder, hvor kommunerne i forvejen har uddannelsesrelevant beskæftigelse. Det gælder både på administrative, håndværksmæssige og pleje- og omsorgsmæssige områder.

Regeringen må derfor afvise forslaget.

Ole Vagn Christensen (S):

Vi skal i dag behandle tre forslag om kommuners og amters mulighed for at drive erhvervs politik. Vi har jo en god baggrund i de to erhvervslove, som vi fik vedtaget i foråret 1992, der netop gav kommuner og amter en udvidet mulighed for at drive direkte erhvervs politik. Det var Socialdemokratiet dengang meget tilfreds med, og det er vi stadig; specielt er jeg glad for at se, at der for alvor er ved at komme gang i de regionale erhvervsprogrammer, som skal danne rammen om konkrete tiltag.

[Ole Vagn Christensen]

Det første forslag, jeg vil sige noget om, er regeringens forslag, som omhandler to forskellige punkter.

Der gives i det første punkt industriministeren en dispensationsmulighed til, at kommuner og amter må yde direkte støtte til virksomheder. Det kunne umiddelbart lyde, som om kommunerne så ville kunne yde støtte til skrantende virksomheder for at bevare arbejdspladser, men det er ikke det, der er tale om, kan jeg sige til beroligelse for dem, der måske kunne finde på at fare op. Der er tale om, at der skal kunne gives tilladelse til tre forskellige tiltag. Det første drejer sig om forskerparker, og det er helt klart, at hvis vi skal klare os i konkurrencen med udlandet, må vi styrke forskningen og ikke mindst samarbejdet mellem det offentlige og det private på området.

For det andet skal der kunne ydes støtte til turistparker og andre tilsvarende turistfaciliteter. Det er der også sund fornuft i. Mange kommuner har i dag en aktiv og vellykket turistpolitik. Det er en naturlig udvikling, at kommuner og amter som en del af denne politik skal kunne bidrage direkte til større turistfaciliteter, og det er også noget, der er med til at fremme både beskæftigelsen og valutaindtjeningen.

For det tredje og sidste skal der under visse omstændigheder kunne gives direkte støtte til køb af eksternt ekspertbistand. Igen er der tale om en sund og fornuftig udvikling, som ligger i naturlig forlængelse af flere af de andre erhvervspolitiske tiltag, som Socialdemokratiet har arbejdet meget hårdt for.

Det er helt klart, at vi ikke kan have, at alle landets kommuner pumper skatte kroner i skrantende virksomheder, men det er som sagt heller ikke det, der er tale om her, og man må undskylde mig, men hvis man er imod de muligheder, der nu gives i denne lov, er det, som om man ikke vil løse de problemer, som Danmark står over for, for der skal være fleksibilitet, der skal nytænkning til, og det er lige præcis, hvad der her er tale om.

Anden del af industriministerens forslag omhandler ophævelse af lov om støtte til forskerparker. Som jeg allerede har nævnt, betyder det ikke, at kommuner og amter ikke længere kan støtte det, men det er fornuftigt at samle alle mulighederne i én lov. I Socialdemokratiet er vi glade for, at regeringen generelt

forsøger at forenkle og sammenskrive love, der principielt omhandler de samme forhold.

De to andre forslag, vi behandler, er fremsat af SF og omhandler muligheden for, at beskæftigelsesprojekter og kommunalt oprettede lære- og praktikpladser skal kunne fungere som egentlige virksomheder. I Socialdemokratiet synes vi, at der ligger nogle fornuftige tanker bag disse forslag, fordi grænserne mellem den private og den offentlige sektor er i opbrud, og der er ingen tvivl om, at hvis vi skal løse beskæftigelsesproblemet, skal der nytænkes, ikke mindst inden for offentligt og privat samarbejde.

Når jeg imidlertid ikke kan give støtte til SF's forslag, skyldes det, at vi mener, at vi i Danmark skal gøre det, vi er bedst til. Det skal kommunerne også, og det er ikke direkte produktion af almindelige varer, der skal fremmes. Den hjemmel, der ligger i lov nr. 384, er direkte rettet mod produktion i forbindelse med særlig kommunal knowhow. Det er den type produktion, Socialdemokratiet støtter, fordi der vil være tale om merproduktion. Den særlige og værdifulde viden, der ligger i kommuner og amter, bliver efter vores opfattelse ikke fuldt ud udnyttet i dag. Hvis der derimod var tale om produktion af askebægge eller sko, ville de nye virksomheder enten ikke kunne sælge noget eller udkonkurrere eksisterende virksomheder.

Så kan vi diskutere, om de bånd, der bliver lagt på kommuner og amter, er for snævre, og det er vi parat til i Socialdemokratiet, men det vil være naturligt at tage dette op, når forsøgsperioden for disse love udløber; så vil vi også have et bedre grundlag for at kunne vurdere effekten af dem.

Der er også et andet punkt, jeg gerne vil kommentere ved de to SF-forslag.

Vi har her to fornuftige erhvervslove, der på hver sit felt beskriver, hvad kommuner og amter rent erhvervspolitisk kan og ikke kan. Hvis vi vil diskutere forhold vedrørende beskæftigelsesprojekter eller lære- og praktikpladser, synes jeg rent principielt, at det bør ske i den lovgivning, det vedrører. Man kan som sagt være enig eller uenig i SF's forslag, men i alle tilfælde synes jeg ikke, det er særlig smart at blande dette spørgsmål ind i denne lovgivning. SF's tanker er jo ikke nye, for i den lov, som vi lige har vedtaget i sommer om en aktiv ar-

[Ole Vagn Christensen]

bejdsmarkedspolitik, og som SF stemte imod, ligger der klart tanker i tråd med dem, som SF her præsenterer os for.

I kapitel 9 gives der således mulighed for, at det offentlige kan støtte oprettelse af arbejdspladser for særligt svage ledige for at give dem mulighed for jobtræning. Det centrale er, at også her kan der afsættes produkter, hvis der er tale om markedsvilkår. Det vil således være naturligt at diskutere denne problemstilling inden for denne lovs rammer.

Vi kan altså støtte en række af de tanker, der ligger bag, men i den nuværende udformning kan Socialdemokratiet ikke støtte SF's to forslag. Jeg håber selvfølgelig, at vi fortsat kan have en god dialog om forskellige muligheder for at fremme beskæftigelsen, ikke mindst gennem offentligt og privat samarbejde. At kommuner og amter skal være en aktiv del af dette, giver sig selv. Det er jo her, man er tæt på virksomhederne og ved, hvilke styrker og svagheder der er. Det er i lokalsamfundene, man kan vurdere, hvilken type infrastruktur eller rådgivning der er behov for, og det er her, man sammen med virksomheder, medarbejdere, uddannelsesinstitutioner og andre kan igangsætte de programmer, der kan rette op på udviklingen.

Vi er i Socialdemokratiet glade for, at en aktiv erhvervs politik igen står højt på dagsordenen, og ser frem til i udvalget at arbejde videre med de problemstillinger, der ligger.

Pernille Sams (KF):

Det er efterhånden en årligt tilbagevendende begivenhed, at den ene side af folketings salen ønsker at udvide det offentliges engagement i det private erhvervsliv, mens vi andre er inderligt imod denne glidebane. Nu er der igen tre forslag på Folketingets bord, fremsat af regeringen og SF, der alle tre trækker samfundet i den forkerte retning.

Regeringen taler så pænt om at fremme samarbejdet mellem den offentlige og den private sektor. På hvis præmisser skal dette så ske? Svaret er desværre entydigt: Samarbejdet bliver på det offentlige præmisser og handler om at forøge den offentlige sektors magt, engagement og indflydelse i private virksomheder, forøge den offentlige produktion og det offentliges direkte konkurrenceflade over for det private erhvervsliv.

Som vi har gjort det gentagne gange i de forløbne år, afviser vi også denne gang, og vi advarer inderligt regeringen om effekten af de kræfter, man nedbryder og rykker rundt på i vort samfund, når man lader det offentlige indtage en konkurrenceforvridende fortrinsstilling med investeringer for skatteydernes penge.

Uanset hvordan man vender og drejer det, vil den offentlige eventyrlyst i det private erhvervslivs regi føre til højere skatter og færre arbejdspladser på længere sigt. Det er uundgåeligt. Hvorfor? Der er en hel stribe logiske argumenter, og jeg skal her blot koncentrere mig om nogle få af de klare årsager.

Kommunale investeringer sker ikke for egen regning og risiko, om man så må sige, men for skatteydernes penge og på deres risiko. De mennesker, der vælges til vore kommunalbestyrelser rundt om i landet, vælges ud fra hver deres politiske baggrund, men de har kun sjældent egentlig erhvervs erfaring. De er valgt for at forvalte de lokale borgeres penge bedst muligt i styringen, prioriteringen og administrationen af de offentlige serviceopgaver, som er en kommunes egentlige formål.

Hvad skulle dog betinge, at de politisk valgte repræsentanter landet over eller de kommunale embedsmænd skulle være bedre til at drive erhvervs virksomhed end det private erhvervslivs folk, som er vant til det, uddannet til det, og som ikke mindst også har et personligt økonomisk ansvar for, at det lykkes? Hvor er den personlige risiko for en politiker, der kan tage risici for andres penge? Måske kan vedkommende oven i købet få en personlig bestyrelsespost ud af det. Der er ingen reel risiko!

Et andet væsentligt punkt er, hvordan man undgår, at en kommune laver forskelsbehandling mellem virksomhederne i kommunen, hvis den selv ejer nogle af dem eller dele af dem, mens andre er privat ejet. Skal kommunen så både drive virksomheden, bevilge de nødvendige tilladelser og dispensationer og samtidig kontrollere sig selv, f.eks. miljø- og skattemæssigt? Det er en helt urimelig sammenblanding af kompetence, som ikke på nogen måde kan føre til et retssikkerhedsmæssigt tilfredsstillende resultat. Der vil være en alt for stor formodning for, og måske også tilbøjelighed til, at man varetager egne interesser forud for andres.

[Pernille Sams]

Derudover er der også det mere direkte konkurrenceprægede argument, som er nok så væsentligt. Alle erfaringer viser, at offentlig produktion med hele stats- eller kommunekassen som stødpude altid vil virke konkurrenceforvridende over for den produktion, der foregår på almindelige markedsvilkår, hvor man ikke bare kan skrive en større regning ud til skatteyderne, hvis der er underskud. Her er det de hårde realiteter, der tæller: Enten er man konkurrenceedygtig, eller også lukker man. Når det offentlige giver tilskud til produktion, sker nøjagtig det samme. Det forvrider konkurrencen over for de tilsvarende virksomheder, som ikke modtager tilskud.

Se nu bare den seneste tomatskandale på Masnedø, som er et oplagt eksempel på, hvordan det går, når man slipper den offentlige eventyrlyst fri. Med et skuldertræk lader man bare borgerne betale millioner af kroner for det totalt mislykkede forsøg – et forsøg, som foruden at koste borgerne enorme summer også har kostet masser af sunde, normale arbejdspladser, fordi de urealistisk lave priser, som gartneriet med elkundernes penge kunne tilbyde produkterne til, udkonkurrerede de eksisterende ellers sunde arbejdspladser, der måtte tage den fulde produktionspris for deres tomater, fordi de jo ikke bare kunne forhøje regningen til borgerne efterfølgende.

Det er det seneste eksempel på, hvad der sker, og hvad der vil ske i masser af tilfælde, først og fremmest fordi ansvaret for beslutningerne og forpligtelserne til at betale for følgerne deraf ikke følges ad i offentligt regi. Dynamikken og realiteterne tages ud af samfundet på den måde.

Nej, den offentlige sektor burde tage ved lære af den klare trend, der tegner sig i den private sektor i disse år. Man får mest succes ved at koncentrere sig om sine kerneområder og lade andre, der er specialiseret i andre områder, løse disse opgaver som underleverandører.

Vi har hverken for mange arbejdspladser i den private sektor eller for lavt skattetryk i Danmark. Derfor skal vi heller ikke frivilligt abonnere på en udvikling hen imod færre private arbejdspladser og højere skattetryk, fordi der bliver spekuleret i mislykkede industrieventyr for borgernes penge. Samfundet er meget bedre tjent med, at kommunerne bruger kræfter på at skabe gode rammebetingelser for

erhvervsvirksomhed og i øvrigt viser reel erhvervsforståelse.

Vore virksomheder har i forvejen meget vanskelige vilkår i disse år. De møder bl.a. meget streng konkurrence fra andre markeder. Hvis de også skal tage kampen op mod en skatteyderbetalt konkurrenceforvridning herhjemme fra, må mange give op, og det er arbejdspladser i massevis, der står på spil.

Lad derimod de mange dygtige og aktive kræfter i kommunerne hjælpe og vejlede og eventuelt uddanne virksomhederne og deres medarbejdere alt, hvad de kan. Vi synes i det hele taget, at det er en god idé, at det private erhvervsliv kan trække på den ekspertise, der findes i den offentlige sektor, eller at det offentlige bidrager med forskellige former for blåstempling i relation til eksportmuligheder. Men sigtet skal være at fremme aktiviteten i den private sektor. Det er den eneste vej til varige konkurrenceedygtige arbejdspladser.

Da alle tre lovforslag trækker samfundet i den modsatte retning, stemmer vi imod dem alle tre. Det er ikke et spørgsmål om ideologi, men om sund fornuft.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Man kan jo undre sig lidt – og endda ikke så lidt – når man hører et sådant indlæg om en lovgivning, som nu er sat i gang, som kunne vise og har vist sin berettigelse, når det drejer sig om at støtte bestræbelserne for at få skabt en fornuftig udvikling for de små og mellemstore virksomheder. Sådan som jeg hørte fru Pernille Sams' indlæg, var det som at høre en røst fra det store erhvervsliv, hvor man faktisk kan klare alting alene, og hvor man har så stærkt et liberalistisk islæt, at man sidder og venter på at kunne æde de andre, altså at de skal gå ned, så man på måde kan få deres knowhow.

Men hvis vi skulle vente på den udvikling i stedet for at få et fornuftigt samarbejde mellem de ressourcer, der er i dette samfund inden for det private og det offentlige, er jeg helt sikker på, at fru Pernille Sams vil komme til at opleve, at mange små og mellemstore virksomheder virkelig ville få det svært. Selvfølgelig var der nogle store, der kunne udvikle sig, men den udvikling ville gå langsommere.

[Ole Vagn Christensen]

Det hele drejer sig selvfølgelig om, hvilken ideologi man har, og hvem det er, man taler for. Vi har talt for, at de små og mellemstore virksomheder og den regionale erhvervs politik skulle have lov til at udvikle sig.

I øvrigt havde jeg nogle spørgsmål til fru Pernille Sams vedrørende Nordjylland og nogle af de aktiviteter, der er i gang, men da jeg kan se, at min taletid er udløbet, vil jeg vente med det.

Poul Nødgaard (FP):

Jeg vil blot sige til hr. Ole Vagn Christensen, at jeg er meget stolt over den ideologiske forskel, der er mellem Socialdemokratiet og Fremskridtspartiet.

Jeg kan godt høre, hvad det er, hr. Ole Vagn Christensen gerne vil. Han bebrejdede Det Konservative Folkeparti – og de går end ikke op og forsvarer sig – den holdning, som ordførertalen var udtryk for. Det er udtryk for et ægte demokrati, at vi har forskellige opfattelser. Mens hr. Ole Vagn Christensen og hans parti står for, at jo mere der kan lægges ind i den offentlige sektor jo bedre, må jeg sige, at vi står for det stik modsatte synspunkt. Vi står for, at man skal styrke erhvervslivet på forskellige måder og støtte det gennem lavere skatter og afgifter osv., mens hr. Ole Vagn Christensen gerne vil have indført det system, som man har forladt i det tidligere Østeuropa med offentlig produktion. Det er jo det, der er hele sagens kerne, og det er også derfor, vi i dag går imod alle disse lovforslag, for det er simpelt hen noget, vi skal vende os stærkt imod.

Vi skal derimod simpelt hen styrke den private sektor, og det burde hr. Ole Vagn Christensen og Socialdemokratiet også gøre. Så ville meget i dette land se anderledes ud, og vi ville ikke have al den offentlige omklamring, som Socialdemokratiet er udtryk for med den politik, de fører her i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Nu kan jeg forstå, at hr. Poul Nødgaard ikke engang har læst lovforslagets titel og gjort sig klart, hvad dets formål er, og det skal jeg derfor gøre ganske klart for ham. Det drejer sig om, hvordan vi kan hjælpe en erhvervs politisk udvikling i gang også for private virksomheder via et samarbejde.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (FP):

Det var et ualmindelig dårligt svar, må jeg sige, for det, hele sagen drejer sig om, er, hvorvidt det offentlige, altså stat, amter og kommuner, skal skyde penge ind i erhvervsaktiviteter. Det er det, alt dette her drejer sig om. I stedet for at holde store videnskabelige indlæg, som er mere eller mindre uforståelige, således som hr. Ole Vagn Christensen gjorde, skulle man gøre det klart, at det er det, Socialdemokratiet vil. Det vil Fremskridtspartiet ikke, og det ville jeg bare gerne have noteret ned i arkiverne, så man til tid og evighed ved, hvad Fremskridtspartiet står for.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Nu er det ikke vores partiprogram, jeg står her og citerer, men det kan da godt være, at hr. Poul Nødgaard kan finde belæg i partiprogrammet.

Nu drejer det sig om den realistiske situation, Folketinget befinder sig i; nemlig hvordan vi kan skabe en fornuftig udvikling for små og mellemstore virksomheder og den regionale erhvervs politik, således at man virkelig får udnyttet den dynamik, der ligger i dette samarbejde. Det er samarbejde, dette her handler om.

I øvrigt må jeg sige helt klart, at jeg heller ikke kan se det andet skræmmebillede, hr. Poul Nødgaard prøver at tegne af dette, at ministeren nu skulle få en dispensationsadgang. Det skyldes, at man lægger forskerparker ind under denne lovgivning. Der er nogle projekter og enkeltstående virksomheder som f.eks. Novi, et nordjysk videncenter, som har behov for at kunne fortsætte deres udvikling, og så er der et miljøstyringsprogram, hvor man har været med til at fremme miljøet og kvalitetsstyringen, hvor det også drejer sig om en enkelt virksomhed. Men at det skulle være så afskrækkende og være udtryk for en socialistisk tankegang, at man ønsker, at disse enkeltstående virksomheder også får mulighed for at udvikle sig, har jeg lidt svært ved at se.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Hr. Ole Vagn Christensen kom jo langt om-

[Pernille Sams]

kring i sine bemærkninger her. Men jeg vil gerne spørge hr. Ole Vagn Christensen, om han vil bekræfte, at det ikke er alle, men kun er udvalgte virksomheder inden for en enkelt branche, der nu skal til at modtage tilskud på forskellig vis.

Dernæst vil jeg spørge hr. Ole Vagn Christensen, hvem det er, der bestemmer, hvem der skal have tilskuddene. Ikke fordi jeg ikke kan svare på dette spørgsmål selv, men for derigennem at få bekræftet, at det er det offentlige, der er primus motor, at det er det offentlige, der bestemmer, at det er stat og kommuner, der nu sætter sig ned og beslutter, at de skal infiltrere eller påvirke det private erhvervsliv ved at gå ind målrettet og give støtte til nogle enkelte virksomheder.

Hr. Ole Vagn Christensen belærte os om titlen på de foreliggende forslag og sagde, at titlen indebar, at vi skulle hjælpe en erhvervspolitisk udvikling i gang. Dertil må jeg sige: Nej, det gør den ikke. Titlen viser, at det er kommuner og amtskommuner, der skal deltage i det private erhvervsliv. Og som jeg sagde i min ordførertale, er det på kommunernes og amtskommunernes præmisser – ikke på det private erhvervslivs præmisser. Og det er det, der, set med vore øjne, er galt.

Jeg er godt klar over, vi ikke bliver enige om det her, og det har vi jo heller ikke været før, og så havde regeringen vel heller ikke fremsat forslaget. Men det er, hvad vi opfatter som sund fornuft, og derfor vil vi også, som vi har gjort det hidtil, fortsat forsvare den holdning, og vi mener, det er helt afgørende for dansk erhvervsudvikling, at regeringen ikke kommer for langt med de tanker, der ligger til grund for hele den udvidelse af det offentliges engagement i det private erhvervsliv.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg skal kun sige til fru Pernille Sams, at jeg synes, hun skulle give det svar, som hun godt kender.

Pia Larsen (V):

Venstre kan på ingen måde støtte de tre lovforslag, vi behandler nu.

Ifølge regeringens lovforslag ønsker industriministeren at få mulighed for at tillade kommuner og amtskommuner at give direkte

finansiel støtte til enkeltvirksomheder. Det tager Venstre klart afstand fra. Det kan aldrig blive en kommunal opgave for skatteydernes penge at skabe konkurrenceforvriddning ved at støtte dele af et lokalt erhvervsliv.

Industriministeren nævner i lovforslaget, at der ikke må gives støtte til nødlidende virksomheder. Hvordan vil industriministeren afgøre, om en virksomhed på et konkret tidspunkt er nødlidende eller ej eller måske er lige ved at blive det? Det lyder meget smukt, men vi mener ikke, at det kan lade sig gøre i praksis at foretage en sådan vurdering.

Desuden forestiller vi os, at der meget nemt kan komme et voldsomt pres på kommunalbestyrelserne. Virksomheder kan true med at flytte til nabokommunen eller til den anden ende af landet eller ud af landet, hvis ikke de får støtte. Og Venstre ønsker faktisk ikke at deltage i dette pres på kommunalbestyrelserne.

Endvidere vil industriministeren lade kommunerne støtte institutioner, der yder tilskud til erhvervsvirksomheder, til dækning af disses køb af ekstern ekspertbistand. Hele samfundet bæres snart oppe af støtte til tilskud, og pengene kan kun tages ét sted fra, nemlig fra skatteyderne.

Hvis regeringen havde været mere forstående over for det at drive erhvervsvirksomhed i sine øvrige lovinitiativer, havde det ikke været nødvendigt med al den støtte og tilskudspolitik, som regeringen nu forsøger at lægge plaster på såret med.

Industriministeren ønsker endvidere at side stille kommunal og amtskommunal støtte til forskerparker med andre tilsvarende kollektive erhvervsudviklingsaktiviteter, som det siges i bemærkningerne, således at der fremover ikke blot kan ydes lån, men også tilskud.

Det er Venstre imod. Ikke fordi vi ikke varmt går ind for et optimalt samarbejde mellem forskningen og erhvervslivet – det er simpelt hen et af de vigtigste konkurrenceparametre i den højteknologiske del af industrien – men fordi muligheden for at yde lån efter den nuværende lovgivning efter vores opfattelse er fuldt ud tilstrækkelig.

Til sidst vil jeg sige om regeringens forslag, at vi jo endnu en gang støder ind i EF's statsstøtteregler, hvilket ministeren jo også er opmærksom på til slut i bemærkningerne. Jeg mener, at dette her er et af de værste eksempler

[Pia Larsen]

på statsstøtte, som vi i Venstre klart forventer at EF-Kommissionen vil sige nej til.

Derefter vil jeg vende mig til SF's to lovfor-
slag, der for lovforslag nr. L 17's vedkommen-
de drejer sig om at lade rentable dele af beskæftigelsesprojekter udskille i selskaber ejet af kommunerne og amtskommunerne, og for lovforslag nr. L 18's vedkommende om at lade kommunerne starte produktion og afsætte produkter i forbindelse med oprettelse af lære- og praktikpladser.

Også dér må Venstre klart sige nej. Hvis et beskæftigelsesprojekt er rentabelt, er det helt fint; men så er det aldeles velegnet til en privatejet virksomhedsaktivitet uden indblanding fra det offentlige.

Venstre vil gøre alt, hvad vi kan for at skabe rigtige praktikpladser i stedet for den praktikpladskompenserende undervisning, som vi desværre har nu på visse områder.

De praktikpladser, SF's forslag omhandler, vil fortsat være kunstige, også selv om de producerede varer sælges til såkaldt markedspris. Og så har jeg endda ikke taget stilling til den konkurrenceforvriddning, der nødvendigvis må ligge heri.

Venstre ønsker ikke at lave en utilfredsstillende halv løsning på praktikpladsproblemet. Vi vil langt hellere skabe grundlag for, at virksomhederne har mulighed for at oprette rigtige og ægte praktikpladser, som er det bedste for de unge mennesker.

Afslutningsvis vil jeg sige, at vi i Venstre mener, det er meget vigtigt, at der bliver sat grænser for, hvad det offentlige skal blande sig i, og da vi mener, at man med disse forslag langt har overtrådt den grænse, kan Venstre ikke stemme for nogen af dem.

Rahbæk Møller (SF):

Vi lever jo i en dinosaurtid, og det bliver man mindet om, når man hører nogle af de borgerlige indlæg; jeg tænker især på fru Pernille Sams' og hr. Poul Nødgaards.

Det, der er sagen, er jo, at vi i fjor har vedtaget nogle lovgivningsbestemmelser, som nu efterprøves rundt omkring i amter og kommuner, og som stort set alle derude er tilfredse med. Men enkelte steder støder de på grænser, og det er derfor, vi har disse tre forslag til behandling, som alle er meget beskedne udvidelser af den eksisterende mulighed for at føre kommunalpolitik.

Jeg skal senere kommentere det, der er sagt om SF's to forslag, og her blot sige, at SF støtter regeringens forslag.

Poul Nødgaard (FP):

Den 20. maj 1992 var en smertelig dag her i Folketinget, idet et flertal bestående af Socialdemokratiet, SF, Det Radikale Venstre og dele af CD vedtog at give kommuner og amtskommuner ret til at deltage i erhvervsudviklingsaktiviteter.

Det blev dengang, synes jeg, helt uforståeligt vedtaget, at kommunerne uanset størrelse måtte skyde op til 10 mio. kr. ind i selskaber m.v.

Fremskridtspartiet mente dengang og mener stadig væk, at loven var et slag mod al sund fornuft, fordi der er tale om vidtgående ændringer i det danske samfunds grundlæggende struktur.

Jeg sagde dengang og vil gentage det her i dag, at det, der dengang blev vedtaget om offentlig produktion, troede jeg ganske enkelt vi aldrig skulle se som en kendsgerning her i Danmark, fordi eksemplerne fra Østeuropa, hvor dette system har spillet totalt fallit, burde være et skræmmende eksempel for vort land.

Nu kommer der så i dag tre forslag, der lægger op til en yderligere cementering af den lov, som Fremskridtspartiet vendte sig imod med næb og kløer.

Der er ingen grund til at ofre megen tid på de tre forslag. SF's to forslag skal nu alligevel have et par ord med på vejen.

Det ene lyder på, at rentable dele af beskæftigelsesprojekter skal kunne udskilles i selskaber, som kommunerne kan deltage i. Nu kender jeg ikke til beskæftigelsesprojekter, der er rentable. Men hvis sådanne findes, skulle det jo slet ikke være nødvendigt, at de kom ind under en lov, hvor den kommunale kasse står mere eller mindre åben.

Det andet forslag fra SF synes jeg er lige så umuligt. Der står i bemærkningerne:

»Problemet kunne lettes ved, at kommuner og amtskommuner fik tilladelse til at oprette småindustrier for dér at oprette lære- og praktikpladser. For at kunne fungere som rigtig arbejdsplads er det naturligvis nødvendigt, at de producerede varer afsættes til markedspris.«

Jeg kunne godt lide at vide – hvis ellers SF's ordfører hører efter – hvad markedsprisen ville

[Poul Nødgaard]

blive, såfremt en kommune gik ind i et sådant foretagende. Jeg kan ganske enkelt ikke forestille mig, at det ville kunne lade sig gøre at afsætte varer, der var produceret under sådanne vilkår. Bl.a. må man tænke på, at de projekter, som her er foreslået, ville afstedkomme en meget stor stab af kommunalt aflønnede ansatte i disse projekter.

Jeg må spørge SF og vil gerne have et svar: Var det ikke på tide, om partiet overvejede at føre en erhvervs politik, så de unge, vi taler om, kunne ansættes i den private sektor?

Regeringens forslag om, at forskerparker økonomisk set skal kunne lægges ind under loven af 20. maj 1992, må Fremskridtspartiet også afvise; det tror vi stadig væk ikke på er nogen god idé.

Jeg kunne ønske, at de tre forslag, vi her har til behandling i dag, aldrig må blive gennemført. Men der er desværre nok en hel del, der tyder på, at i hvert fald regeringens forslag bliver gennemført, hvis ellers man har folkene på plads her på de forskellige pladser.

Endelig har jeg et enkelt spørgsmål til industriministeren: Hvad enten nu Fremskridtspartiet kan lide den lov, der blev vedtaget den 20. maj, eller ej, synes jeg, det kunne være interessant, hvis ministeren enten i dag eller senere kunne oplyse Folketinget om, hvor mange kommuner der egentlig har udnyttet den lov, altså det, vi taler om.

Det ville også glæde mig, hvis ministeren i dag kunne sige lidt om, hvorvidt det har givet problemer – og det er både små og store kommuner – med de 10 mio. kr., man kan skyde ind. Jeg sagde dengang til fru Lone Dybkjær, der var ordfører for Det Radikale Venstre, at jeg syntes, det virkede mærkeligt, at en lille kommune ude i nærheden af Ringsted på 4.000 indbyggere kan skyde 10 mio. kr. ind, når Århus Kommune, der har en kvart million indbyggere, gør det samme. Ved den lejlighed sagde fru Lone Dybkjær: Ingen problemer, hr. Poul Nødgaard, for hvis de 10 mio. kr. ikke rækker til, så udvider vi bare tallet.

Jeg vil gerne spørge industriministeren, om det stadig væk er regeringens politik, at man er parat til at udvide de 10 mio. kr. til sådan nogle erhvervsaktieselskaber, hvis det bliver nødvendigt.

Vi vil selvfølgelig som altid under udvalgsarbejdet arbejde med disse problemer. Men jeg

kan meddele på forhånd, at Fremskridtspartiet ikke stemmer for nogen af lovforslagene.

Addi Andersen (CD):

CD finder, at der er store muligheder i et øget samarbejde mellem det offentlige og det private erhvervsliv på en lang række punkter.

CD kan ikke acceptere, at der skal være tale om to lukkede økonomiske systemer i samfundet. Det vil give økonomiske tab for samfundet som helhed, hvis de muligheder for øget samarbejde, der eksisterer, ikke udnyttes.

Erhvervsredegørelsen for 1993 fra Samordningsministeriet behandler indgående dette tema. Vi er nødt til at se ud over traditionelle opfattelser af, hvad det offentlige og det private ikke kan i samarbejde.

CD har ingen problemer med at tilslutte sig de ændringer af lov om kommuners og amtskommuners deltagelse i erhvervsudviklingsaktiviteter, som er den ene del af det af industriministeren fremsatte lovforslag.

Vi anerkender, at en finjustering af reglerne er nødvendig for, at et godt og udviklende samarbejde kan realiseres. Det betyder ikke, at CD ikke er på vagt over for faldgruber. Vi ønsker ingenlunde, at det offentlige skal overtage det private erhvervslivs opgaver eller gå ind og produktionsmæssigt være konkurrenceforvridende. Det kan kun accepteres på meget få og for samfundet vitale områder. Men derfra og så til at modsætte sig ethvert samarbejde er der langt.

CD mener ikke, at lovforslaget går ud over den balancegang, der er mellem det offentlige og det private. Vi mener stadig, at de fundamentale grænser holdes, og at en gennemførelse af forslaget vil gavne både erhvervslivet og det offentlige.

Hvad angår den anden del af lovforslaget, er CD selvfølgelig positivt stemt. En af det offentliges væsentligste erhvervspolitiske roller er netop at medvirke til en overordnet erhvervs-mæssig infrastrukturobygning. Dette er forskerparker et eksempel på. Da der for finansieringen heraf gælder samme regler som for førnævnte erhvervsaktiviteter, ser vi heller ikke problemer med at overflytte hjemmelen herom til lov nr. 383.

CD vil give lovforslaget en positiv og hurtig udvalgsbehandling.

[Addi Andersen]

Hvad angår SF's to lovforslag, kan jeg sige, at CD finder SF's ideer meget sympatiske, fordi de går på tværs og omhandler et samarbejde mellem det private erhvervsliv og den offentlige sektor. De to lovforslag skal gøre det muligt henholdsvis at udskille rentable dele af beskæftigelsesprojekter i selskaber, som kommunen deltager i, og at de kommunale enheder kan starte produktion og afsætte produkter i forbindelse med oprettelsen af lære- og praktikpladser.

CD finder, at det første lovforslag ikke vil tilføre gældende lovgivning noget nyt, og er ellers fuldstændig enig i det, ministeren sagde om det.

Dette angår også det andet lovforslag; CD mener heller ikke, at det vil tilføre noget nyt. Skolepraktikordningen, som lovforslagets indhold skal være et alternativ til, finder vi er tilstrækkelig og ikke mere kunstig end den i lovforslaget foreslåede ordning.

På den baggrund kan CD ikke tilslutte sig de to lovforslag.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (FP):

Jeg har et lille spørgsmål til fru Addi Andersen. Da loven om kommunale engagementer med hensyn til at skyde penge ind i erhvervsprojekter og lign. blev vedtaget den 20. maj 1992 – jeg har stemmetallene her – stemte 69 for, og det var Socialdemokratiet, SF, Det Radikale Venstre plus følgende fra CD: Hr. Peter Duetoft, fru Mimi Jakobsen og fru Bente Juncker. Og så står der noteret i Folketingstidende, at de, der stemte imod fra CD, bl.a. var fru Addi Andersen og andre fra CD's gruppe. På denne baggrund kunne jeg godt lide at få at vide, om fru Addi Andersen har skiftet mening om dette problem, eller om fru Addi Andersen er blevet pisket på plads i det nuværende regeringssamarbejde – det kunne være meget interessant at få at vide – eller om fru Addi Andersen nu helhjertet tilslutter sig offentlig produktion.

(Kort bemærkning).

Addi Andersen (CD):

Fremskridtspartiet har en tendens til at stivne i sine meninger. Der er jo altså forhold her i livet, der gør, at man somme tider må ændre

standpunkt. Men vi har ikke ændret standpunkt til, at det offentlige skal overtage noget fra erhvervslivet. Vi har sagt, at de skal samarbejde meget tæt for at hjælpe på arbejdsløsheden.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (FP):

Jeg skal gøre det ganske kort. Det var slet ikke det, mit spørgsmål gik på; det var, om fru Addi Andersen totalt har ændret opfattelse af disse spørgsmål, eftersom fru Addi Andersen var en af dem, der stemte imod loven af 20. maj 1992 og nu faktisk her fra Folketingets talerstol giver udtryk for, at hun mere eller mindre helhjertet går ind for den lov og det, der lægges til den i dag med det lovforslag, som er fremsat af regeringen.

Jeg synes, det er en ærlig sag, men indrøm dog, at det er prisen for at sidde i en regering, at man stemmer imod sin overbevisning!

(Kort bemærkning).

Addi Andersen (CD):

Det er ikke imod min overbevisning, at det offentlige og det private erhvervsliv skal samarbejde tæt.

Lone Dybkjær (RV):

Der er mange mennesker, der mener, at de politiske partier bortset fra måske Fremskridtspartiet ligner hinanden temmelig meget, og det gør de da også indimellem. Men når man kommer til et forslag som det foreliggende, skal jeg love for, at man kan se linjerne blive tegnet op. Det var ordførerne for både Det Konservative Folkeparti og Venstre, som virkelig havde de store ord fremme. Det var jo næsten sådan, at hr. Poul Nødgaards tale blev helt mat i sammenligning med det, og det skal der jo ellers noget til, når hr. Poul Nødgaard folder sig ud på disse områder.

Jeg er glad for, at jeg på den måde har bidraget til en opsamling af virkelig gedigne datoer i hr. Poul Nødgaards liv. Det er jo ikke alle, der på den måde får sådan et mærke i andre menneskers tilværelse, som jeg åbenbart har fået ved hjælp af den 20. maj 1992. Det vil jeg nu alligevel notere mig og videregive til næste generation.

[Lone Dybkjær]

Om de konkrete lovforslag vil jeg sige, at vi naturligvis støtter regeringens lovforslag, nr. L 22. Vi synes faktisk, at der er lavet en meget fornuftig og pragmatisk begrænsning i forhold til den eksisterende lov og i forhold til, hvad man i øvrigt kunne forestille sig, og som Venstre, De Konservative og Fremskridtspartiet åbenbart i skøn forening forestiller sig. Det er jo meget konkrete og meget begrænsede projekter, der er taget ud.

Jeg må sige til hr. Poul Nødgaard, at lige så vel som man kan forestille sig, at man ved en eller anden lejlighed skulle hæve grænsen på 10 mio. kr., hvis det viste sig, at der var behov for det – mig bekendt foreligger der i øvrigt ikke nogen undersøgelser af, hvor meget den lov i virkeligheden er anvendt – så kan man jo også forestille sig, at man kan lukke for noget, hvis det går galt. Det synes jeg da at man kan se helt roligt på. Med den begrænsning, der er lagt ind i lovforslag nr. L 22, er det nu begrænset, hvor galt det kan gå.

Når det drejer sig om SF's to forslag, vil jeg sige om det første, lovforslag nr. L 17, at det mener jeg faktisk allerede kan lade sig gøre i forbindelse med den eksisterende lovgivning – sådan opfattede jeg også ministerens tale – og så er der i og for sig ikke grund til at lave ny lovgivning. Jeg mener, at det ligger inden for den eksisterende lov, som vi altså vedtog den 20. maj 1992 – selv jeg ville ikke have kunnet huske den dato.

Når det drejer sig om det andet forslag, lovforslag nr. L 18, må jeg sige, at jeg er decideret betænkelig. Jeg er enig med ordføreren for forslagsstillerne, hr. Rahbæk Møller, i, at det er nødvendigt, at man tænker utraditionelt, når det drejer sig om lære- og praktikpladser, men jeg må på den anden side også sige, at jeg synes, at det forslag, som SF her har fremsat, i en vis forstand er udtryk for en lidt gammeldags tankegang, for her foreslår man at oprette produktion og afsætte produkter i forbindelse med oprettelse af lære- og praktikpladser.

Det er vel i virkeligheden ikke den vej, man skal gå. Hvis man tænker på, hvad vi skal leve af i fremtiden, og hvad disse unge mennesker, som jo ikke kan have en alder på meget mere end 18 år, skal komme til at arbejde med, så virker det i virkeligheden som en utrolig gammeldags tankegang, og det er vel i virkeligheden min væsentligste indvending imod det. Jeg

er uenig i, at man skal kunne lave de ting, men jeg synes også, at det er udtryk for en gammeldags tankegang. Jeg tror, at man på en eller anden måde skal tænke anderledes, når det drejer sig om lære- og praktikpladser, end SF gør her.

Vi giver altså støtte til regeringens forslag og en venlig afvisning af SF's to forslag.

Merethe Due Jensen (KRF):

Jeg er klar over, at hr. Poul Nødgaard sidder med afstemningsresultaterne fra den 20. maj, og ord, man har sagt her, forpligter jo, men vedrørende lovforslag nr. L 22 kan jeg sige, at forslaget er et led i bestræbelserne på at få sat skub i det lokale erhvervsliv. Det er ingen hemmelighed, at Kristeligt Folkeparti kun har accepteret lovforslaget, fordi der er tale om en dispensationsmulighed for industriministeren, og fordi Folketingets Erhvervsudvalg årligt skal have en redegørelse for de dispensationer, som ministeren vil give.

Kristeligt Folkeparti er nemlig betænkelig ved en udvidelse af kommunalfuldmagten, fordi det rummer mulighed for, at kommunerne fristes til at investere i projekter, hvor eventuelle fejlinvesteringer blot finansieres over skatetilletten, og det er efter vores opfattelse meget betænkeligt. Som det også er sagt tidligere i dag, har vi jo set, hvor galt det er gået netop for selskabet SEAS, da det forsøgte sig i det private erhvervsliv.

Men nu er dette lovforslag ikke udtryk for andet, end at man i begrænset omfang i forbindelse med forskerparker og H.C. Andersen-eventyrpark vil kunne dispensere fra lovens bestemmelser vedrørende direkte finansiel støtte til erhvervsvirksomheder, og på den baggrund vil Kristeligt Folkeparti støtte lovforslag nr. L 22.

Når det drejer sig om lovforslag nr. L 17 og L 18, er vi da naturligvis positivt indstillet over for initiativer til at forøge antallet af praktikpladser, men vi mener ikke, at SF's forslag er den rigtige måde at gøre det på. Vi mener, at når man forbedrer virksomhedernes konkurrenceevne, vil der også ske en afhjælpning af praktikpladsproblematikken.

Om begge forslag skal jeg henvise til ministerens bemærkninger, men jeg vil dog understrege, at Kristeligt Folkeparti generelt er betænkelig ved udvidelse af kommunalt engage-

[Merethe Due Jensen]

ment på områder, som naturligt hører hjemme i det private erhvervslivs regi, og derfor kan vi ikke støtte lovforslagene nr. L 17 og L 18.

(Kort bemærkning).

Pia Larsen (V):

Det er jo ikke nogen hemmelighed, at jeg absolut deler fru Merethe Due Jensens bekymringer med hensyn til disse lovforslag; men den måde, fru Merethe Due Jensen formulerede sig på, gav mig en fornemmelse af, at hvis bare industriministeren kommer med sine forslag i tilstrækkelig små bidder, kan Kristeligt Folkeparti acceptere dem, for det er jo kun så lidt ad gangen. Har det sin rigtighed, fru Merethe Due Jensen?

Anden næstformand (Grove):

Fru Merethe Due Jensen har ordet for en kort bemærkning.

Man er ikke tvunget til at tage korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Merethe Due Jensen (KRF):

Det er jo ganske klart, at man skal drille hinanden lidt, men svaret er nej.

Rahbæk Møller (SF):

De mere ideologiske udfoldelser skal jeg udelade og blot kommentere nogle af de bemærkninger, der har været til forslagene.

Når det drejer sig om L 17, er det jo fra ministerens og flere ordføreres side sagt, at der er tale om et overflødigt lovforslag. Hvis det er rigtigt, er det da glædeligt, men jeg er ikke sikker på, at ministeren har ret.

Jeg vil da godt have ministeren til at bekræfte, om det er rigtigt, at hvis man i et beskæftigelsesprojekt producerer varer eller tjenesteydelser, som ikke normalt er en kommunal opgave – for at tage et konkret eksempel: hvis man ombygger togvogne til et transportabelt hotel; det er sådan noget, der faktisk er foregået, og der foregår en del af den slags ting, ofte på utraditionelle områder – så kan man uden videre stifte et kommunalt selskab for at føre disse aktiviteter videre i henhold til gældende lov.

Hvis det er rigtigt, ja, så er det klart, at vort forslag er overflødigt, og det synes jeg i øvrigt

vil være glædeligt, for så er retstilstanden jo i orden; men jeg tvivler på det.

Jeg skal i øvrigt sige, at forslaget er inspireret af Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, der har anbefalet, at vi gennemførte en ændring i denne retning.

Det er klart, at i langt de fleste tilfælde, hvor der er tale om unge mennesker, som har brug for jobtræning, er disse projekter ikke rentable, men det sker ved enkelte lejligheder, at de unge mennesker virkelig bliver inspireret og der opstår noget, som nærmer sig noget, der faktisk kunne fungere på rene markedsvilkår. Under den gældende lov har det, efter hvad jeg har fået oplyst, hidtil ikke kunnet lade sig gøre, og projekterne dør, og det ville jo være bedre, hvis der kom en virksomhed ud af det. Så opfører det selvfølgelig med at være et beskæftigelsesprojekt, så bliver det en virksomhed, som må leve og dø på markedets vilkår, og derfor kan det kun gælde rentable projekter.

Men endnu en gang, hr. minister: Er det virkelig rigtigt, at kommunerne kan oprette selskaber, der udbyder varer eller tjenesteydelser, der ikke normalt anses for at høre hjemme i den kommunale sektor, hvis de har oprindelse i beskæftigelsesprojekter?

Fru Pia Larsen mente, at den slags projekter burde overtages af private. Jeg vil sige, at det synes jeg er fint; hvis der er et privat ønske om at overtage det, har jeg ikke noget imod det, men det er bare ikke altid, at der står en privat investor klar til at overtage det, og i de tilfælde mener jeg at kommunen bør have mulighed for at oprette et selskab, som selvsagt fungerer på markedsmæssige vilkår.

Hvad angår L 18, var begrundelsen for afvisningen ikke, at det var overflødigt, men at man ikke ønskede det. Hovedargumentet har både fra ministeren og fra regeringspartiernes ordførere været, at den slags praktikpladser ikke ville være mindre kunstige end den nuværende kompenserende undervisning, og at det var bedre – det blev også sagt både af de borgerlige partiers og regeringspartiernes ordførere – med rigtige praktikpladser. Det sidste er jeg fuldkommen enig i. Det bedste ville være, hvis alle arbejdspladser, herunder selvsagt også kommunale arbejdspladser, oprettede tilstrækkelig mange rigtige praktikpladser. Det kan vi alle sammen være enige om.

[Rahbæk Møller]

Men sagen er, at det er ikke tilfældet. Der er ikke nok praktikpladser. Der er for mange virksomheder, der ikke er tilstrækkelig solidariske med samfundet. Der er mange, der er det og tager en fuldt forsvarlig andel af praktikpladserne, og de skal da have tak herfra; men der er også nogle, der ikke gør det og siger, at det må andre klare.

Derfor kører de tekniske skoler jo nu med den såkaldte praktikpladskompenserende undervisning, som lærerne gør utrolig meget ud af. Man laver faktisk noget, der ligner rigtige arbejdspladser med virksomhed og alting, men der mangler altså ét element for at gøre det realistisk: Der mangler kunder. En virksomhed, som ingen kunder har, er og bliver kunstig. Det vil altså været rigtigst, hvis man nu laver et bageri, at der faktisk også er nogle, der aftager de boller, man bager. Det andet er og bliver kunstigt.

Så er der nogle, der taler om konkurrenceforvriddning i den forbindelse. Enhver ved, at vi har meget nidkære arbejdsmarkedsnævn, som er i stand til at sikre, at der aldrig opstår skygge af konkurrenceforvriddning.

Endelig havde fru Lone Dybkjær som sædvanlig en lidt speciel synsvinkel på det, nemlig at det var et gammeldags forslag. Jeg fatter ikke, hvorfor det er gammeldags, det må jeg indrømme. Jeg synes ikke, det er det mest geniale – jeg synes, det var meget mere genialt, hvis disse pladser bare var til stede på ganske almindelige arbejdspladser – men hvorfor det skulle være mere gammeldags, når man nu har praktikpladskompenserende undervisning, at føje kundeelementet til, det fatter jeg ganske enkelt ikke. Fru Lone Dybkjær bør forklare mig, hvorfor en praktikpladskompenserende undervisning med kunder er mere gammeldags end én uden kunder.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Det var meget interessant at høre, hvordan hr. Rahbæk Møller kunne nå frem til at afvise, at der overhovedet kunne opstå skygge af konkurrenceforvriddning i forbindelse med disse tre lovforslag, på trods af at de alle tre handler om, at man skal kunne give offentligt tilskud til nogle virksomheder og ikke til andre. Hvordan man overhovedet vil undgå, at det giver konkurrenceforvriddning, bliver vist et langt større

spørgsmål. Men nu er det da kun det ene af dem, der bliver gennemført, det er altid en trøst.

Ved samtlige de her lovforslag mangler vi nogle økonomiske konsekvensberegninger og nogle beregninger for antallet af arbejdspladser. Jeg kan slet ikke forstå, hvordan man kan fremsætte sådan nogle lovforslag, der griber så dybt ind i mange af de mekanismer, vi kender i dag, uden at gøre sig tanker om, hvad det betyder for økonomien, og hvad det betyder for antallet af arbejdspladser.

Jeg savner meget præcist at få at vide, hvor meget det ville koste de danske skatteydere, hvis det blev gennemført, fremskrevet år for år, og jeg savner meget at få at vide, hvor mange arbejdspladser i ganske almindelige virksomheder, der ikke modtager støtte, som vil gå tabt, hvis dette bliver gennemført. Jeg synes ikke, man kan tillade sig at afvise at komme ind på den slags betragtninger, når man fremsætter den slags forslag.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

I ingen af SF's to forslag er der tale om skygge af støtte. I det ene er der tale om, at kommunen selv opretter virksomheder – hvilket den har mulighed for i dag, men der er tale om en beskedent udvidet adgang.

I det andet tilfælde er der ikke tale om at oprette selskaber – man laver faktisk praktikpladskompenserende undervisning, og det koster noget – men der er tale om at føje ét element til, idet man faktisk også kunne sælge produktet og føje kunderne til. Omkostningerne ved det vil jo være meget beskedne, fordi man får nogle penge ind, når man sælger produktet, så det er direkte besparende for kommunerne.

Hvad den meget beskedne udvidelse af muligheden for at oprette kommunale selskaber vil koste, afhænger ganske af, hvor mange der bliver startet. Vi skønner, at det er overordentlig få, for det er meget, meget sjældent, at kommunale beskæftigelsesprojekter bliver rentable, men i disse få tilfælde vil det yderligere afhænge af, om de udmærkede Venstreborgmestre, konservative borgmestre og socialdemokratiske borgmestre ønsker at bruge muligheden. Derfor vil et hvilket som helst skøn være umuligt. Det afhænger ganske af den kom-

[Rahbæk Møller]

munale interesse for at bruge disse muligheder.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Nu synes jeg nok vi trænger til en forklaring. Der er ingen skatteydertilskud i SF's lovforslag, siger hr. Rahbæk Møller nu. Det ene lovforslag handler om, at kommuner skal kunne lave selskaber, som kommuner og amtskommuner skal kunne deltage i. Hvis de ikke skal skyde penge i, hvorfor skal de så deltage? Der står intet sted, at de ikke må skyde penge i. Og hvordan kan det blive et kommunalt selskab, hvis kommunerne ikke ejer nogle af aktierne eller anparterne? Det er for mig helt ude i hampen.

Det andet lovforslag, L 18, handler om, at kommuner og amtskommuner skal kunne oprette produktion og afsætte produkter. Kan man gøre det uden at bruge penge? Kommuner og amtskommuner, der skal oprette en produktion, gør det da ved at give tilskud; ellers var der overhovedet ingen grund til, at det var kommunen og amtskommunen, der oprettede den.

Jeg vil gerne have at vide præcis, hvad det i virkeligheden er, SF vil opnå, hvis det er korrekt, at der ikke er én skatteyderkrone noget sted i disse to forslag. Hvad skal forslagene så til for? Så kunne det lige så godt løses i privat regi uden kommunal indblanding.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Jeg har skam ikke sagt, at der ikke er kommunale penge i det – det er noget helt andet – men fru Pernille Sams brugte ordet tilskud. Det er ikke tilskud, at man har aktiekapital i sin egen virksomhed. Så giver hr. Kai Dige Bach mange tilskud, for mig bekendt er han aktionær i egne virksomheder. Det, der foreslås, er, at kommunerne under meget specielle omstændigheder kan få udvidet denne adgang.

Det andet forslag går ikke ud på at oprette noget nyt, men på at udvide noget, der allerede eksisterer rundt omkring i kommunerne. På de tekniske skoler foregår der i dag produktion, og det koster faktisk nogle penge. Men det vil ikke koste mere, end det gør i dag, ja, faktisk vil det koste en lille smule mindre, hvis de kan sælge de produkter, som folk laver dér.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Det bliver mere og mere mystisk. Det, der startede med ikke at være noget tilskud, blev nu lige pludselig noget, der ikke kostede helt så meget, som det gør i dag, eller i hvert fald kun en lille smule mere. Det er det, vi andre kalder tilskud, vil jeg så sige. Når kommunerne går ind og laver selskaber og lægger ansvarlig kapital til, så er det da også en økonomisk indsprojtning, for hvis det tilsvarende skulle gøres i privat regi, skulle de private op med pengene.

Hvis SF mener det alvorligt, at der ikke er penge i SF's forslag, vil jeg foreslå, at SF tilføjer i forslagene, at skatteydernes penge ikke må blandes ind i disse ting, for så kan vi begynde at tale om et eller andet konstruktivt. Men hvis det er et spørgsmål om, at man skelner meget voldsomt imellem, om det er tilskud eller det er aktiekapital eller det er noget, der ikke koster mere, end det gør i dag, fordi det er penge, man bruger alligevel, og sådan noget, så er det en jongleren med ord, som i virkeligheden betyder, at dette her bliver meget dyrt for skatteyderne.

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Endnu en gang: Jeg har ikke sagt, at der ikke er økonomi i det; jeg har sagt, at der næppe er ret meget økonomi i det.

Ordet tilskud har altså en meget speciel betydning. Hvis man giver tilskud til en virksomhed, betyder det, at staten tager nogle skatteyderpenge og giver dem til andre mennesker. Dét er et tilskud, men at staten finansierer egne aktiviteter, eller at kommunerne gør det, det er altså ikke tilskud. Det er noget andet.

(Kort bemærkning).

Kai Dige Bach (KF):

Jeg lytter med meget stor interesse til dette spørgsmål om økonomi. Det er jo interessant, hvad kommuner og amter bruger penge til. Kunne vi ikke få hr. Rahbæk Møller til at slå et slag på tasken og sige, hvad det her efter hans mening må komme til at koste? Det er da mere spændende, end om det er det ene eller det andet. Er det ligegyldigt med økonomien? Hvilken økonomi er der i det, som hr. Rahbæk Møller på sit partis vegne foreslår her?

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Nej, jeg vil ikke sætte en bestemt ramme på alene af den grund, at jeg synes, det ville være lykkeligt, hvis det lige pludselig skulle vise sig, at der ud af kommunale beskæftigelsesprojekter opstod 10.000 rentable virksomheder. Så var vi kommet meget langt i at løse beskæftigelsesproblemet, og hvis oven i købet så mange Venstreborgmestre og konservative borgmestre ud over landet ønskede at investere i dem, så synes jeg, det var fint. Jeg tror ikke, det er realistisk. Jeg tror, vi taler om én a to virksomheder, men det er mindre væsentligt i den forbindelse. Sagen er, at i samme øjeblik det har været muligt at skabe en rentabel arbejdsplads, har vi hakket en lille smule af arbejdsløsheden.

(Kort bemærkning).

Pernille Sams (KF):

Begrebsforvirring bliver altså total, når hr. Rahbæk Møller taler om titusinder af rentable virksomheder. Lige før sagde hr. Rahbæk Møller, at det var et spørgsmål om, at de skulle leve og dø på markedsvilkår og sådan noget, og det lyder jo godt alt sammen, men i samme sætning siger hr. Rahbæk Møller, at der skal skydes kommunale penge i dem. Han kalder det ganske vist ikke tilskud, men indrømmer dog, at det er kommunens penge, skatteydernes penge, der skal bruges til det.

Hvordan kan man på én gang sige, at det er kommunens og skatteydernes penge, og samtidig kalde det rentable arbejdspladser? Den arbejdsplads, der ligger i virksomheden ved siden af, og som ikke får skatteydernes penge og må klare sig uden det offentlige tilskud, finder i hvert fald ikke konkurrenceforholdene rimelige og opfatter i hvert fald ikke de arbejdspladser, der er oprettet med disse tilskud, som almindelige rentable arbejdspladser.

Der er stor begrebsforvirring, når SF bevæger sig ind på markedsvilkårene og taler om støttede arbejdspladser og kalder dem rentable.

(Kort bemærkning).

Kai Dige Bach (KF):

For at komplettere forvirringen kunne jeg godt tænke mig at spørge: De dér mange rentable arbejdspladser, som hr. Rahbæk Møller

nævnte, er de i kommunal regi, også når de er rentable? Er det altså sådan et socialistisk forslag, hvor man på den måde laver snesevis af tusinde kommunale arbejdspladser, eller er det meningen, at de med det store, langsigtede overblik, som jeg er sikker på hr. Rahbæk Møller har, skal gå hen og blive private, når de kan klare sig selv – og det kan de åbenbart hurtigt? Er der overhovedet noget som helst andet i det end en lille røren rundt i en gryde med et eller andet, der har været fremme mange gange?

(Kort bemærkning).

Rahbæk Møller (SF):

Vedrørende det sidste skal jeg henvise hr. Kai Dige Bach til lovens almindelige bestemmelser, der siger, at en kommune må indskyde kapital i en virksomhed, men den må ikke have bestemmende indflydelse alene. Det kan en kommune eventuelt have sammen med andre kommuner eller sammen med private, men en enkelt kommune må ikke alene have bestemmende indflydelse i henhold til gældende lov – og det gælder også ifølge SF's lovforslag.

Industriministeren (Trøjborg):

Jeg skal knytte et par enkelte kommentarer til de bemærkninger, der er faldet om regeringens lovforslag.

Fru Pernille Sams brugte de store armbevægelser – jeg fristes til at sige de store ideologiske armbevægelser – fra talerstolen her, og der kan nok være anledning til, at jeg gør opmærksom på, hvad lovforslaget indeholder, i alt fald hvis disse bemærkninger kan henføres til regeringslovforslaget.

Det er således, at regeringslovforslaget primært tager udgangspunkt i, hvad der er godkendt etableret under den tidligere borgerlige regering, godkendt af den tidligere borgerlige regerings indenrigsminister under frikommuneforsøgene. Det, vi siger, er, at der er tale om et par gode projekter som omtalt i bemærkningerne til lovforslaget. Det ville være synd og skam, hvis disse projekter skulle være nødlidende nu på grund af et frikommuneforsøgs udløb. Vi synes, det er fornuftigt, at man kan give tilskud til forskerparkerne.

Og så vil jeg gerne sige, at det jo ikke er nogen hemmelighed, og det er vel ej heller omfattet af nogen tavshedspligt, at de turistmæssige investeringer af større national betydning, som

[Industriministeren]

er nævnt her, eksemplificeret ved H.C. Andersen-eventyrparken, er et initiativ, som gruppen bag BeltLink, der er et selskab, der skal prøve at kompensere for tabet af arbejdspladser i forbindelse med etableringen af den faste forbindelse over Storebælt, ved dets formand, Poul Andreasen – der også er kendt som administrerende direktør i ISS – har foreslået at Odense Kommune fik en mulighed for at gå ind i. Skal denne mulighed eksistere, at man kan gå ind og på lidt lempeligere vilkår indskyde et areal til sådan et projekt af national turistmæssig betydning, ja, så er det nødvendigt med en lovændring, og det er det, vi har foreslået. Det er det forhold, vi taler om: disse store turistmæssige projekter af national betydning, der er en videreførelse af et par frikommuneprojekter, godkendt under den tidligere regering, som er ganske fornuftige.

Og dertil er der tale om, at den dispensation, som industriministeren får – som det er blevet sagt fra talerstolen at han skal aflevere en beskrivelse af til Folketingets Erhvervsudvalg én gang om året – er beskrevet i bemærkningerne; vi har skrevet dem sådan, at det er udtømmende dispositioner, der er tale om. Der er altså overhovedet ikke tale om under nogen som helst form, at kommunerne kan begynde at drive virksomheder nu, eller at man kan understøtte nødlidende virksomheder, som ordføremænd gav udtryk for.

Fru Pia Larsen havde opfattet det fuldstændig korrekt, da hun i et svar til et indlæg af fru Merethe Due Jensen sagde, at der her er tale om en lille bitte bid. Det er jo fuldstændig korrekt opfattet; det er det, der er tale om. Der er simpelt hen tale om en justering af nogle ganske marginale grænser i forhold til, hvad loven dækker i dag.

Så vil jeg sige til fru Pia Larsens spørgsmål om tilskud til forskerparkerne, at vi har præciseret det således, at der også står »tilskud« nu; for hvad er egentlig forskellen på en trafik, der hedder et lån, et rente- og afdragsfrit lån over en periode, og et tilskud? Det er en præcisering, som jeg mener er uden større betydning.

Fru Pia Larsen sætter sin lid til, at EF-Kommissionen skulle nægte at notificere forslaget. Jeg tvivler meget på, at der skulle være noget at have sådan en forventning i. Det er i al fald min egen vurdering, at vi er lige på kanten af, hvad vi bør anmelde til notifikation, men for

god ordens skyld har vi valgt at anmelde det til notifikation.

Hr. Poul Nødgaard spørger, hvorledes det forholder sig i forhold til de regler, der er i lov om kommuners og amtskommuners deltagelse i aktieselskaber, med den grænse på 10 mio. kr., der er indsat for lån. Jeg vil underrette hr. Poul Nødgaard om, at det er sådan, at der også er indføjet en dispensationsbestemmelse, som industriministeren kan anvende, således at det kan tillades, at amter og kommuner går ind i aktieselskaber med et indskud på mere end 10 mio. kr.

Det er også sådan, at industriministeren årligt underretter Folketingets Erhvervsudvalg om udviklingen i de kommunale engagementer, omfattende *alle* de kommunale engagementer, og foruden om disse engagementer underretter industriministeren også om de dispensationer, der er givet. Jeg havde for nylig lejlighed til at underrette Folketingets Erhvervsudvalg herom, og jeg kan sige til hr. Poul Nødgaard, at man tydeligt kan se i redegørelsen, så vidt jeg husker den, at jo længere vespå man kommer – jeg havde nær sagt: jo længere man kommer ud i typisk borgerligt dominerede kommuner – jo flere aktiviteter har man i forbindelse med en aktiv kommunal erhvervspolitik. Det kan være, det retter sig i fremtiden, hvad ved jeg, men det er i al fald sådan, kendsgerningerne er i Danmark i dag.

Der er en tradition i mange Venstrestyrede kommuner for betydelig tættere samarbejde mellem erhvervsliv og kommune, end det typisk er tilfældet i socialdemokratisk styrede kommuner. Det skulle vi gerne have lavet lidt om på, så der var en sund fornuft og et sundt samarbejde mellem erhvervsliv og socialdemokratisk ledede kommuner.

Hr. Rahbæk Møller spørger til bestemmelserne i lovforslag nr. L 384 om kommuners og amtskommuners deltagelse i aktieselskaber – samarbejde med aktieselskaber, som det hedder. Hr. Rahbæk Møller giver et eksempel – noget med, at man gør en togvogn til et hotel – og spørger, om et sådant projekt kan godkendes under den eksisterende lovgivning. Ja, det mener jeg at det kan. Det kan vi naturligvis svare mere præcist på i besvarelsen af de spørgsmål, der kan stilles under udvalgsarbejdet, men det mener jeg bestemt at det kan. Det var jo netop sådan, at vi sagde i forbindelse

[Industriministeren]

med vedtagelsen af lovforslag nr. L 384, at den mulighed skulle eksistere. Jeg tror oven i købet at kunne huske debatten sådan, at det var nødvendigt, bl.a. for at man kunne lovliggøre kommunernes engagement i A/S Tarco.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 3:

Forslag til folketingsbeslutning om medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmers adgang til ekstern ekspertbistand.

Af Rahbæk Møller (SF) m.fl.
(Fremsat 7/10 93).

Forslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Industriministeren (Trøjborg):**

Umiddelbart har jeg stor sympati for det beslutningsforslag, som vi behandler her. Erfaringerne med medarbejderrepræsentation i aktie- og anpartsselskabers bestyrelser gennem de 20 år, der er forløbet, siden ordningen blev indført, har været positive. Jeg finder det ligesom forslagsstillerne vigtigt at notere sig, at Nordisk Fjerdommen netop har understreget, at medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer er fuldt ligeberettigede medlemmer af selskabers bestyrelser med samme rettigheder og samme pligter som de generalforsamlingsvalgte, og skal denne medindflydelsesform bevare sin værdi, finder jeg det af stor betydning, at ligestillingen mellem disse to kategorier af bestyrelsesmedlemmer opretholdes. Men samtidig er det vigtigt, at deltagelsen i bestyrelsesarbejdet bygger på lige forudsætninger.

Reglerne om medarbejderrepræsentation i selskabers bestyrelser blev oprindeligt til i tæt samarbejde med arbejdsmarkedets parter, og jeg tillægger det derfor stor betydning, at ændringer af disse regler ligeledes sker i et tæt samarbejde med de parter, som skal leve med reglerne i det daglige. Regeringen er selv af den opfattelse, at de forhold, som drages frem af forslagsstillerne, fortjener at overvejes nærmere. Derfor har jeg besluttet at igangsætte et arbejde i samarbejde med arbejdsmarkedets parter med henblik på at gennemgå det nuværende grundlag for medarbejderrepræsentation og komme med forslag til, hvordan ordningerne kan forbedres, og i disse overvejelser vil også indgå spørgsmål om f.eks. uddannelse og støttefunktioner for bestyrelsesmedlemmer.

Et resultat af dette arbejde vil efter planen skulle foreligge inden for en tidshorisont på ca. et halvt år, og jeg mener, at disse spørgsmål fortjener en grundigere gennemgang sammen med arbejdsmarkedets parter, før vi foreslår ændringer.

På baggrund af disse bemærkninger skal jeg meddele, at regeringen derfor ikke kan tilslutte sig beslutningsforslaget, som det foreligger.

Ole Vagn Christensen (S):

På fru Sonja Mikkelsens vegne skal jeg fremføre følgende på Socialdemokratiets vegne: Vi er enige i beslutningsforslagets intentioner, men som det også er oplyst fra ministerens side, kan vi ikke tilslutte os forslaget, da også vi ønsker at afvente resultatet af det arbejde, som ministeren iværksætter sammen med organisationerne.

Flemming Hansen (KF):

Jeg skal gøre det næsten lige så kort som den socialdemokratiske ordfører og sige, at jeg synes, at ministerens svartale var god. Vi ser også frem til et sådant udvalgsarbejde, for det er en fornuftig ting.

Jeg synes dog lige, vi må sige, at man må altså også være ansvarlig her i tilværelsen. Hvis man lader sig opstille til et så væsentligt job som at være bestyrelsesmedlem i en erhvervsvirksomhed, må man for det første være bekendt med ansvaret og desuden også sørge for, at man har den tilstrækkelige indsigt. Hvis man ikke har det, synes jeg, det er en god idé at følge nogle af de meget udmærkede kurser,